

Robert E. Moran, Ph.D.
Michael-Moran Assoc., LLC
Water Quality/Hydrogeology/Geochemistry
Golden, Colorado, U.S.A.
remoran501@comcast.net

“De ce sa repeti greselile trecutului
cand sunt atatea noi pe care le poti
face?”

Descartes

O Evaluare a Studiului de Impact asupra Mediului pentru Proiectul Rosia Montana Cu accent pe aspectele legate de apa si de calitatea apei

[Toate referintele la numerele paginilor si volumelor din Studiul de Impact asupra Mediului (SIM), din prezentul raport sunt facute specific la numerele de pe copertile variantei listate a SIM al Proiectului Rosia Montana (PRM). Aceasta specificare a fost necesara deoarece numerotarea paginilor din aceasta varianta este diferita de cea din varianta publicata pe compact disc.]

Sumar Executiv

- Acest raport se concentreaza asupra chestiunilor legate de apa si calitatea apei, probleme care in mod normal sunt cauza unor efecte foarte serioase, costisitoare, imprezibile, economice si raspunderi comune in zonele de exploatare miniera.
- SIM nu este comprehensiv, este prost organizat si confuz. In general, nu este posibil de stabilit cine sunt, specific, autorii - indivizi sau companii - ai sectiunilor si opiniilor formulate in SIM, in felul acesta fiind evitata orice responsabilitate directa asupra concluziilor formulate. De asemenea, SIM nu intruneste multe din conditiile de intocmire ale unui astfel de raport, asa cum au fost ele formulate in Ordinul MAPM 863/2002, in care sunt descrise criteriile pe care un SIM trebuie sa le indeplineasca pentru a fi adecvat/acceptabil. In forma sa actuala, SIM nu este adecvat pentru ca publicul sau autoritatile competente sa efectueze o evaluare rezonabila. O mare parte din acest SIM a fost redactata conform unei logici specifice exercitiilor de relatii publice si deci nu dupa tiparul unui raport tehnic. In ciuda repetatelor afirmatii ca acesta a fost elaborat si agregat intr-o maniera independenta, acest raport este nu este conform unor astfel de standarde. Mai multe dintre partile sale par sa fi fost, in mod deliberat, manipulate pentru a minimiza expunerea acelor aspecte si efecte nefavorabile.
- Amplasamentul Proiectului Rosia Montana este sever contaminat de activitatile miniere ale companiei de stat. Din pacate, SIM nu defineste, in mod adecvat, nivelul compusilor chimici specifici care cauzeaza contaminarea apei si deteriorarea calitatii ei. Acesta prezinta date pentru o lista ultra-simplificata de compusi chimici [pH, arsenic, cadmiu, nichel, plumb, mercur, crom, seleniu, sulfati si biocarbonati] si

nu reuseste sa prezinte, in mod adecvat, date pentru numeroase alte metale importante pentru mediu si elemente cu compusi metaliferi: aluminiu, antimoniu, crom +6, cobalt, cupru, fier, litiu, mangan, molibdiu, strontiu, taliu, vanadiu si zinc; compusi radioactivi naturali precum: uraniu, radium, strontiu, thorium, potasiu-40, uraniu, activitate alpha si beta globala; compusi organici rezultati din utilizarea masiva a combustibililor, produse petrolifere, reagenti chimici, explozibili, etc.; cianura (WAD si Total) si produse rezultati din descompunere precum tiocianat si cianat. Baza de date a RMGC contine date despre multi dintre acesti compusi, dar prezenta lor nu a fost sumarizata sau evidentiata in mod clar in SIM.

- Informatii despre activitati trecute desfasurate in cadrul Proiectului Rosia Montana precum si contaminari la mine de aur similare sau unitati de procesare din lume indica faptul ca cianura a fost probabil folosita pentru procesarea deseurilor existente si, in plus, ca absolut firesc sa fie evaluata prezenta radioactivitatii naturale pe acest amplasament. In datele privind conditiile initiale din SIM nu a fost evidentiata nici prezenta cianurilor si nici a elementelor radioactive in apa sau sol. Acest fapt pare sa se datoreze eforturilor de a: 1) minimiza efectele de mediu si asupra sanatatii ce rezulta din activitatile fostei companii de stat; 2) evita dezvoltarea unei baze de date cantitative despre conditiile initiale ale calitatii apei, care sa poata fi probata respectiv sa poata fi folosita pentru a defini in mod clar viitoarele raspunderi ale RMGC care ar rezulta din proiectul propus.
- Termenii acordurilor asupra Proiectului Rosia Montana dintre statul roman si RMGC il exonereaza pe acesta din urma de toate raspunderile de mediu si asupra sanatatii, din trecut si viitoare?
- SIM nu reuseste sa defineasca in mod adecvat conditiile initiale specifice- in special pentru apele de suprafata, apele de subteran, conditiile de sanatate, efectele datorate deseurilor existente si a unitatilor de procesare existente. De asemenea datele despre conditiile initiale nu sunt recente. Acest fapt lasa fara raspuns multe intrebari importante despre responsabilitate si raspundere trecuta, prezenta si viitoare.
- Pentru Studiul asupra conditiilor initiale de sanatate nu au fost colectate mostre de unghii, par, sange, urina de la cetatenii din zonele afectate. Astfel de date ar permite crearea unei baze de date cantitative despre conditiile initiale de sanatate.
- SIM porneste de la prezumtia ca, in urma inchiderii si remedierii, toate efectele deja existente vor fi disparut, pe termen lung. Aceasta este inca o promisiune fara acoperire, mai ales datorita facilitatilor industriale existente precum iazurile de decantare din Abrud si Saliste, care sunt neizolate si neremediate si deci vor continua deci sa emane levigate contaminate pe termen lung. Se pare ca reabilitarea pentru Proiectul Rosia Montana nu va implica colectarea si tratarea levigatelor

contaminate care sunt in prezent eliberate din iazurile de decantare existente.

- SIM-ul nu este o baza solida pentru a prezice sau a evalua, in mod realist, impactul asupra mediului si alte efecte viitoare. De aceea, acesta nu este adecvat pentru definirea raspunderilor financiare ale investitorilor.
- Generarea de ape acide si alte contaminari pot avea efecte pe termen lung care vor aparea in acest amplasament dupa inchiderea exploatarii. SIM-ul contine prognoze exagerat de optimiste legate de probabilitatea generarii de ape acide. Ca rezultat al activitatilor propuse in SIM, calitatea apei in zona Proiectului Rosia Montana, in general, se va imbunatati pe perioada operarii active si mentinerii exploatarii. Este mult mai putin clara eficienta masurilor propuse pentru diminuarea impactului generarii apelor acide pe termen lung, post-inchidere si in urma contaminarilor adiacente.
- Ar trebui implementate masuri responsabile de asigurare financiara si ar trebui asumata nevoia operarii si mentinerii in functiune perpetue a unei statii *active* de tratare a apei - daca Recomandarile UE sunt respectate. Fara colectarea pe termen lung a scurgerilor - descarcari directe si indirecte - si tratare activa, cursurile de apa si apele subterane nu vor respecta cel mai probabil normele privind calitatea apei si vor fi toxice pentru multe organisme acvatice si multe specii de pesti. E posibil ca aceste efecte sa nu devina evidente decat dupa multi ani de la inchiderea exploatarii.
- SIM omite o evaluare rezonabila a costurilor economice ale efectelor asupra mediului si sanatatii, inclusiv inflatia preturilor, prezente si viitoare.
- In ciuda necesitatii de a utiliza cantitati masive de apa in cadrul operatiunilor Proiectului Rosia Montana, SIM nu mentioneaza costurile legate de folosirea apei, respectiv de contaminarea apei. Cum se intampla de obicei, si in acest SIM ele sunt 'externalizate'.
- Procesul de consultare si informare publica este o sarada. Acesta nu informeaza publicul, in mod rezonabil, asupra optiunilor si efectelor probabile si nu permite un dialog propriu-zis in cadrul dezbaterilor publice. Acest SIM si procesul de informare legat de acesta nu ajung sa scoata la lumina cea mai mare parte din informatiile importante despre mediu si sanatate, obstructionand astfel o evaluare rezonabila ale compromisurilor pe care publicul va trebui sa le faca.
- Autoritatile romane, la toate nivelurile, nu au reusit sa protejeze publicul, in mod adecvat, sau sa il asiste in evaluarea si intelegerea efectelor asupra mediului si sanatatii rezultate din activitatile de extragere a minereurilor de la Rosia Montana. Agentiile din Romania cu competente in domeniul mineritului si mediului nu au in mod clar

capacitatea institutionala si nici vointa necesare aplicarii normelor adecvate. In aceste conditii de reglementare, in care operatiunile de extractie in esenta, se auto-reglementeaza, reabilitarea adecvata si decontaminarea pe termen lung sunt putin probabil sa fie puse in practica. Costurile pe termen lung vor cadea intr-un final in sarcina contribuabililor romani si europeni.

- Acest proiect, daca ar fi propus pentru un amplasament comparabil din UE, SUA sau Canada, nu ar primi aprobarea din partea autoritatilor competente.